

JAROSLAV JAKUBEC

KŘIŽÁNEK

KŘIŽÁNEK

Jaroslav Jakubec

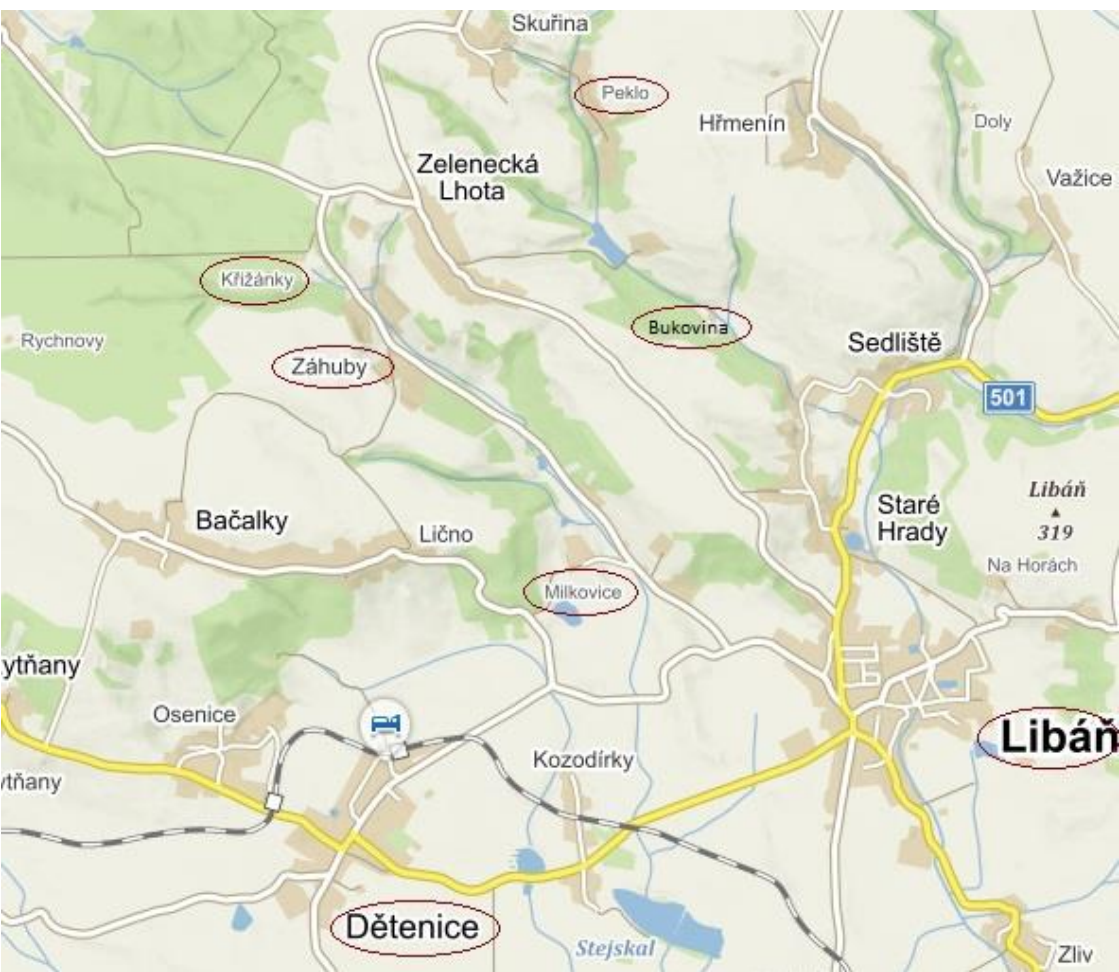
Věnuji mé rodné obci Zelenecké Lhotě

Děkuji mému spolužáku Václavu Johnovi, který mě upozornil
na knihu historika Josefa Pekaře

Děkuji rodině Šudových, která mi dovolila využít kroniku
jejich předka Josefa Vondráčka

Děkuji Marku Krčmaříkovi, který mi tuto kroniku poslal

Jaroslav Jakubec, Kunvald

Prolog

Je mnoho krásných koutů země České. Málokde se ale v názvu míst najde tolik zajímavých jmen, která vybízejí k zamýšlení a probouzejí fantazii člověka. Posuďte sami: Libáň, Veselice, Milkovice, Dětenice, Bukovina, Peklo, Křížánek, Záhuby, Kozodírky. Zde v kruhu s poloměrem necelých 3,5 kilometrů, kde trochu stranou od jeho středu leží obec Zelenecká Lhota, se vše odehrálo.

9. května 1715 slavili poddaní Zelenské Lhoty v lese Křížánek u kostelíku Nalezení Svatého Kříže svoji pouť. Libáňský farář po odsloužení mše vyvolal rvačku o kostelní zvonek a zbil oba lhotecké kostelníky.

Proč incident řešili až královští místodržící a pražská konzistoř?

Proč se spor táhl až do roku 1736?

Kam zmizely knihy a zpěvníky snad ještě z dob husitských?

Kam zmizeli oba sedláci, kteří měli být při razii v obci zatčeni?

Proč se nedostavila stoletá porodní bába a vědma Svobodová k výslechu v Praze?

Proč přišla o život děvečka Anička a jak dopadlo vyšetřování její vraždy?

Odpověď na tyto a mnoho dalších otázek ze života poddaných na panství kosteckém na začátku 18. století najdete v tomto vyprávění.

1

Hrad Kost a s ním rozsáhlé panství vlastnili na počátku 18. století Černínové. Oblast je rozdělena do šesti rycht, ta nejjihnější je rychta Zelenolhotská. Dále na jih již vládnou Šlikové. Na pomezí mezi panstvím Černínů a Šliků leží rozlehlý les zvaný Křížánek. Své jméno dostal podle tvrže a obce Kříženec, jejíž největší sláva se odehrávala asi ve 14. a 15. století a která byla vypálena Švédy ve třicetileté válce.

Podle pověsti zde bývalo město Křížany a v něm stával velký zámek. Bydlel v něm hodný šlechtic se ženou a dvěma dcerami. Svých poddaných netrýznil, ale miloval všechny láskou otcovskou. Často s nimi vyprávěl, v neštěstí je těšil a pomáhal, v nesnázích jim dobře radil. Byl blahobyt, lidé bohatli, město vzkvétalo a pyšnilo se nádhernými budovami. Přišla však na ně zlá doba. Přišel mor. Lidé padali houfně. Stále zněl zvon smutnou hranou, každou chvíli procházeli městští sluhové s bednami na hřbitov, kde do společného hrobu pochovávali nebožtíky. Zle řádila příšera moru mezi obyvatelstvem, až přišla řada i na pánovu rodinu. Zemřela jeho drahá manželka a obě milované děti. V hlubokém smutku je pohřbil a opustil místo, které bylo stíženo hrozným neštěstím, opustil zámek a odešel na Mílovu horu nad Řitonicemi. Usadil se tam v jeskyni a žil jako poustevník v modlitbách za své drahé zemřelé a vzpomínal na šťastné chvíle v rodině. Když se lidé o něm dozvěděli, navštěvovali nešťastného pána, kterému osud trpce odplatil za jeho dobrotivost a šlechetný život. Jednoho dne jej našel jeden muž z blízké vesnice

v jeho jeskyni mrtvého. S úctou ho pochovali k jeho rodině do Křížánku.

Tolik pověst. Nejstarší údaje o tomto místě najdeme v církevních záznamech, kde čteme, že Jan Dmychl z Veselice dosazoval do Křížence kněze a že od roku 1417 byl pánem na Kříženci Vladyka Zdeněk z Vlčího pole. Tyto rody měly na tomto místě svoje hrobky. Své mrtvé zde pochovávali i obyvatelé Zelenské Lhoty. O konci Křížence se uvádí: „V době třicetileté války vlastnil tuto oblast i s hradem Veliš Jindřich Šlik. V roce 1646 švédský generál Latterman, ohněm a mečem starohradské panství zle pohubil. Jezuita Balbín napsal, jak na to z Veliše žalostným zrakem hleděl. Po tvrzi a vsi Milkovice zůstalo jen pouhé jméno a ves Kříženec zanikla nadobro. Uprchlíci založili novou osadu Záhuby, která byla v Purkrechtní knize v roce 1670 uvedena ještě jako Kříženec.

Do Zelenolhotské rychty patří vedle Zelenské Lhoty ještě vesnice Skuřina a Záhuby. Mezi 40 vesnicemi na panství patří Lhota k těm větším. Žije tady a své vrchnosti slouží 9 sedláků a 6 chalupníků. Další obyvatelé jsou podruzi, děvečky a čeledínové. Jsou zde ustanovení dva rychtáři. Celé rychtě vládne Matěj Čížek, rychtářem samotné vesnice je Václav Linka. Jedním z konšelů je Jakub Fibikar. Se svými 45 strychy polí patří mezi největší sedláky ve vsi.

Je jaro a Jakub obhlíží svůj grunt. Rozvážně prochází dvorem. Vlevo stojí obytné stavení s dvěma světnicemi, komorou, špejcharem a kvelbem, vpravo jsou chlévy pro dobytek, koně a ovce. Dvůr uzavírá stodola a vrata do zahrady. Obytné stavení je pokryto loupanou

břidlicí, stodola a chlévy mají doškovou střechu. Jakub prošel vraty do zahrady. Jsou zde jabloně a hrušně, švestky lemují cestu do Roklí. U levého okraje zahrady je rybníček, z jehož břehů dobývali stavebníci obydlí jíl, který smíchaný se slámou slouží jako materiál pro vymazání mezer mezi trámy a povaly na stropě. Dnes se v něm napájí dobytek, když se vrací z pastvy. Má důležitou úlohu při hašení požáru, stejně jako čtyři rybníky na návsi a další v zahradách dalších gruntů. Na samém konci zahrady je sušárna a vedle ní už je branka, kterou se vchází do polí. Sušárnu mají všichni sedláci v nejbližším konci zahrad. Není výjimkou, když při sušení švestek na podzim některá z nich vzplane.

Cesta vede nejprve podél zahrady vlevo až na okraj hranice pozemku. Po rovině pak k louce na prudké stráni k lesu V Roklích. Rokle je to spíš podle názvu, prudké stráně lze s menší námahou zdolat. Uprostřed lesa teče potůček, který se později mění v potok, který pohání mlýnské kolo v bukovinském mlýně. Potůček tvoří hranici mezi katastrem Zelenské Lhoty a Skuřiny. Kolem potůčku se místy prostor mezi zalesněnými stráněmi rozšiřuje a jsou zde malé loučky, kde sedláci nechávají pást svůj dobytek. Vede tudy pěšina, kterou místní používají při návštěvách mezi oběma obcemi. Zde se nejbližší sedláci schovávali i se svým majetkem v době třicetileté války. Chránění zalesněnými stráněmi dopadli líp než sedláci z okolních vsí, kteří se tehdy ukrývali v lese Křížáнку. Císařští je tam vyslídili a pobrali jim většinu dobytka.

Jakub se vrátil od hranice svého majetku zpátky na kraj lesa. Tady ve stráni je pískovcový lom. Písek a pískovec je tady všude a mnohé

gruntů mají svoje lomy. Fibikarův lom je největší. Kámen je vybrán do hloubky dvou metrů a nad lomem se tyčí pískovcová stěna vysoká víc než pět metrů. Nad ní mají Fibikarovi svoji třešňovku. Od lomu je oddělená nevysokým valem z písku a hlíny z navršené skrývky.

Od roklí stoupá cesta nejdřív prudce vzhůru. Tady Fibikar s čeledínem zapřahají do vozu pár koní s párem silných volů, aby vyvezli vytěžený kámen k hospodářově stavení. Po rovině až před dvůr dopraví povoz s nákladem už samotní koně.

Fibikar prošel svými poli, zahradou a dvorem na náves před svůj grunt. Posadil se na velký plochý kámen u malého rybníčku a zamýšleně se dívá kolem sebe. Obytné stavení má před okny malou zahrádku a před ní už je zmíněný rybníček. Sedláci z něho napájají svůj dobytek. Vlevo před plotem vedle vrat je srovnáno několik opracovaných kamenů, štuk, které poveze Jakub podle příkazu hradního pána na stavbu v některém panském dvoře. Plochý kámen, na kterém Fibikar právě sedí, poveze ke kameníkovi do Doleního Bousova. Ten z něj vyrobí desku na hrobku.

Život na vesnici je těžký. Vesničané dřou na svém od rána do večera, kromě toho robotují na panském dvoře v Osenicích. Sedláci, kteří vlastní pár koní, vykonávají svoji robotu hlavně s těmito koňmi. To je robotu tažní. O žních a o senách vykonávají všichni ženní robotu v osenickém dvoře. Každou neděli pak navštěvují kostel v Libáni, vzdálený víc než hodinu cesty. Své mrtvé pochovávají také na libánském hřbitově. Ti nejchudší pochovávají tajně své děti do posvěcené půdy ke svým předkům v Křižánku. Obřad tam vede

stoletá porodní bába a zaříkávačka Eva Svobodová. Všichni žijí svůj život s pokorou. Tak je to na světě zařízeno a bylo to tak po staletí.

„Mám štěstí,“ říká si pro sebe Jakub. „Mám na svém pozemku lom na pískovec a tažní robotu vykonávám rozvážením pískovce po okolí. Lom sice leží na mém pozemku, ale kámen patří vrchnosti jako všechno co je pod zemí. Sám pískovec prodávám a záznamy s utrženými penězi odevzdávám na hrad. Tam mi vyplatí desetinu ze získané částky.“ Záznamy musí být přesné. Stejně výkazy odevzdává i lamač Hosa. Je mu podle nich vyplácena odměna. „Mám štěstí i proto, že mého nejstaršího syna poslala vrchnost na přímluvu našeho příbuzného vrchního rychtáře celého panství Orta na studia do Prahy a ten je teď na Kosti písařem. Naše hospodářství má na starosti moje žena. Je mi jí líto. Dře na gruntu s našimi třemi mladšími dětmi a se svými rodiči jako mezek. Máme sice děvečku a čeledína, kdyby nám však nepomohli chalupníci ze sousedství, nemohli bychom to zvládnout. Já jsem celé dny na cestách a nejstarší syn je na hradě. Sousedí nám nepomáhají zadarmo. Čeledín nebo já jim za to zoráme jejich políčka, aby se do pluhů nemuseli zapřahat sami.“ Brzy bude pouť a na tu se všichni těší.

2

Zelenská Lhota slaví svou pouť vždy v krásném měsíci máji. Oslava se chystá i 9. května LP 1715. Sedláci, chalupníci, podruzi i děvečky a čeledínové při své pouti zapomenou na svoje starosti a životní trápení. Odpoledne a večer se budou radovat a tančit na návsi blízko chalupy rychtáře Václava Linky. Do šenku hned vedle tohoto stavení by se nevešli. Tam skončí pozdě večer ti nejvytrvalejší a odpoledne tam sedí jen starší sedláci a jejich panímámy.

Dopoledne je vyhrazeno církevní oslavě. Tuto část své pouti slaví zelenolhotští i s ostatními sousedy z Vyššího Pole, Skuřiny, Záhub, Veselice i vzdálenějších vesnic na posvátném místě u kostelíku Nalezení Svatého Kříže uprostřed lesa Křížánek. Ve 14. a 15. století zde stával kostel stejného jména. Dnes zde najdeme jen malý kostelík. Místo je všem zdejším drahé a posvátné, leží zde pozůstatky jejich předků. Proto zde slaví svoje svátky a nešpory. Dva kostelníci Poláček a Maličský pečlivě vyzdobili za pomoci lhoteckých děvčat kostelík i jeho okolí jarními květinami. Nad dveřmi umístili krásný věneček z polního kvítí. Oltář je pokryt čistým ubrusem, na kterém leží vyšívaný polštářiček pod missál, který si pan farář přiveze z Libáně, připravený mosazný zvonek stojí na vyšívané plachetce, po stranách oltáře jsou čtyři svíce v dřevěných svícnech, nad oltářem visí dřevěný krucifix, u kterého jsou další dvě svíce v cínových svícnech. Na stěnách visí čtyři obrazy svatých, u dveří jsou zaraženy dvě starobylé

korouhve s dnes již nečitelným označením. To je celé vybavení kostelíka. Svatyně je to chudá, ale lidem z okolí vzácná.

Ze Zelenské Lhoty se vypravilo procesí v čele s oběma rychtáři a chalupníkem Šmídem, který nese obecní zvon, který celý rok visí na jeho dvoře na pevném trámku a na který Šmíd zvoní třikrát denně Ave. Zvonek není příliš velký, na dlouhé cestě do Křížánku však Šmídovi musejí pomáhat i mladí pomocníci.

Procesí se vydalo cestou kolem skalek a panské myslivny. Postupně se k němu přidávali i poutníci ze Záhub a Milkovic. Věřící přicházeli i po cestách od Vyššího Pole a Veselice. Poutníci cestou zpívali zbožné písně. Na posvátném místě předzpěvoval pozvaný zpěvák Mikuláš Jukl z Rakova. Shromáždění se rozestoupilo tak, aby pan farář měl volnou cestu ke kostelíku. Když lidé uviděli přijíždět kočár pana faráře tažený čtyřspřežím, poklekli a v posvátné úctě očekávali příjezd svého pastýře. Pana faráře vítal i zvon přinesený ze Zelenské Lhoty, který zvoník Šmíd pověsil na připravený sloupek před kostelíkem.

Poddaní Zelenské Lhoty patří pánům na hradě Kost, ve věcech církevních podléhají však farnosti libáňské, i když do kostela v Dolením Bousově, který leží na území kosteckého panství, je to stejně daleko jako do Libáně a na půl cesty mezi Lhotou a Bousovem ve Vyšším Poli se nachází starobylý kostel zasvěcený Šimonu a Judovi. Lhotečtí jsou poctiví křesťané a každou neděli pravidelně navštěvují bohoslužby v Libáni. Svůj osud nesou s pokorou a nikdo nepřemýšlí o tom, že by to mohlo být jinak. Svoji pouť, některé svátky a nešpory slaví ale zde na posvátném místě v lese Křížánku.

Libáňský dvojí cti hodný pan farář vystoupil z kočáru. Doprovázen libáňským kostelníkem a dvěma ministranty procházel rozestoupeným shromážděním žehnaje přítomnému davu. Do svatyně vstoupil se svými ministranty a modlil se před oltářem, věřící klečeli venku a modlili se s ním. Při pozdvihování se farář objevil ve dveřích kostelíku a odsud pak vedl své kázání. Na pokyn libáňského kostelníka dával zvoník přítomným zvoněním znamení, kdy mohou vstát a kdy opět pokleknout. Kázání nebylo dlouhé, pan farář se zde nechtěl dlouho zdržovat. Necítil se dobře na této po staletí svaté půdě.

Po bohoslužbě zaplatili lhotečtí kostelníci panu faráři dohodnutý obnos 6 zlatých a shromáždění očekávalo uctivě na jeho odjezd. Zvoník Šmíd sundal zvonek ze sloupku a chtěl ho odnést zpět domů. Farář mu strhl zvonek z ramen a poručil libáňskému kostelníkovi, aby ho odvezl do Libáně. Jirka Poláček jako lhotecký kostelník zasáhl a začal se o zvonek s libáňským kostelníkem přetahovat. Nakonec se za pomoci několika sousedů zvonku zmocnil. Tento odpor popudil faráře tak, že Poláčka popadl za vlasy, povalil jej na zem a chomáč vlasů mu vytrhl. Farář řádil jako šílený. Rozběhl se do kostelíka, kde druhý kostelník Maličský chtěl uložit kostelní věci.

„Pojď sem, ty šelmo luteriánská. Cos povídal, že už zvonec nesou a věci v kostelíku jsou vaše?“ křičel farář na Maličského. Maličský před knězem poklekl a prosil, že on nic nezavinil. Farář ho zlostně udeřil dvakrát pěstí, až ubožákovi vytryskla krev. To faráři nestačilo, tak ho ještě dvakrát udeřil španělskou holí. Farář vběhl do svatyně, strhal ze stěn pověšené obrazy a jako šílený vyběhl ven. Poutníci k němu ztratili všechnu úctu a začali se mu smát. To ho popudilo ještě víc a

začal se s nejbližšími honit jako největší pobuda. Při honičce mu spadla farářská čepice a kutálela se mezi nohama přítomných. Ti do ní občas koplí, až ji zachytil libáňský kostelník a běsnícího faráře odvedl do kočáru.

„Psi luteriánští! Kdokoliv se více tady pohrbí, toho vykopati a k šibenici položití dám,“ zvolal ještě farář a divadlo skončilo. Kočár dvojí cti hodného faráře odjel na faru do Libáně.

„Tohle špatně skončí. Určitě nás stihne Boží trest. Běda nám všem. Farníci se honili se sluhou Božím,“ bědovaly staré babky a křížovaly se. Oba rychtáři stojí jako oparení. Určitě měli zasáhnout a přivést své ovečky k pořádku. Jak to ale mohli udělat, když celou taškařici zavínil a řídil farář? Přece nemohli domlouvát právě jemu. To jediné by ale zabránilo tomuto představení. Jak půjdou všechno vysvětlit své vrchnosti na Kost?

„Poklekněme a pomodleme se k našemu Pánu. On všechno viděl a spravedlivě posoudí. Přimluví se za nás i Panenka Maria a Ježíš Kristus.“

Všichni poklekli a začali se modlit. Nikdo se neodvážil neposlechnout stoletou Evu Svobodovou. Všichni ji ctí za její moudrost a činy, které pro ně udělala. Někteří ji považují za svoji kněžku.

Poutníci se rozešli do svých domovů. Bojí se příštích událostí. Selský člověk je ale odolný, osud mu přináší často zlé i nesnesitelné životní situace. Přes všechna neštěstí a příkoří musí žít dál. Jen, co se k večeru začala ozývat od šenku U Havlů veselá muzika, šly všechny chmurné představy stranou. Sedláci si připili klášterským pivem a

mládež začala vesele tancovat. Šmíd, Maličský a Poláček jsou oslavováni jako hrdinové. Každý si s nimi chce připít. V noci jim je teprve zle. Kocovina je horší než rány, které jim uštedřil bláznivý farář.

Druhý den jedou oba lhotečtí rychtáři na hrad za hejtmanem Holanem. „Už jsem slyšel o tom představení v Křižánku. Byli jste u toho. Proč jste nezasáhli? Poddaní se honili s farářem. To je katastrofa. Z toho může být velká rebelie.“

„Pane hejtmane,“ zpovídá se Čížek. „Všechno se seběhlo moc rychle. Nemohli jsme zasáhnout proti faráři, když začal naše lidi bít. Je to sluha církve a proti té se nemůžeme postavit.“

„To jste opravdu nemohli. Měli jste ale zabránit tomu, aby se mu lidé smáli a on se s nimi pak honil jako uličník.“

„Zabránit lidem, aby se za takové situace smáli, jsme chtěli. Napomínali jsme sousedy, že se to nesmí, že je to sluha Boží. Všechno je to ale jeho vina, takhle se přece sluha Boží nechová.“

„Pane hejtmane,“ ozval se Linka. „Jsme dobří křesťané. Pravidelně navštěvujeme bohoslužby a libáňské faře odvádíme poctivě desátek. Byl by pokoj, kdybychom byli přiřazeni pod kostel ve Vyšším Poli. Na bohoslužby bychom pak chodili do kostela v Bousově, když se ve Vyšším Poli nekonají. Do Bousova je to stejně daleko jako do Libáně.“

„Nestarej se o věci, kterým nerozumíš. Vraťte se domů a dbejte, aby byl ve vsi pořádek. Ať poddaní plní svoje povinnosti vůči své vrchnosti i k libáňskému kostelu. To je vaše starost.“

Hejtman musí se svými podřízenými jednat přísně. Nemůže dovolit, aby mu radili, co má dělat. Holan uvažuje: „Poradím se se

svým pánem, jeho milostí hrabětem Františkem Josefem Černínem. Ti preláti mě opravdu štvou. Já dostanu každý rok od sedláků z jednoho plného lánu 9 zlatých 40 krejcarů a musím z toho spravovat celé panství, a farář dostane ročně z lánu 3 zlaté desátka a k tomu vybírá za každý úkon štolu a ten libáňský vydřiduch ji vybírá až dvojnásobnou. Za křtiny bere od každého 2 zlaté. A ještě mi mlátí moje poddané.“ Hejtman ví dobře, že sedláci platí ročně ještě na císařských kontribucích 56 a půl zlatých a robota je vypočítaná na 20 a půl zlatého z lánu. Poddaní ho však nezajímají. To, co si dovoluje ten libáňský farář na jemu poddané vesničany, musí ale zarazit.

Majitel panství František Josef Černín je osvícený pán. Než ale stačil zasáhnout, vyrazil libáňský farář do Křížánku podruhé. Pobral všechny věci v kostelíku a nechal je odvézt na svou faru. Venku nechal porazit kůl, na který se věšel zvonek, a v kostnici rozkázal rozštípat umrlčí máry. Dveře do kostelíka nechal zatlouct prkny. To už rozzlobilo jinak mírného pána tak, že začal jednat. Je však ještě neplnoletý a tak na pražskou arcibiskupskou konzistoř poslala stížnost jeho poručnice hraběnka Valdštejnová.

Lhotečtí poddaní se zatvrdili úplně. Plní svoji křesťanskou povinnost a pravidelně chodí do kostela v Libáni. Ještě častěji však navštěvují památné místo svých předků u farářem zhanobené svatyně, modlí se a zpívají písně ze zpěvníků, které mají sedláci schované za trámy svých chalup a střeží je jako nejcennější svátost.

Pražská konzistoř nezasáhla a hrabě Černín nařídil svému úřadu na Kosti, aby mu podal obsírnou zprávu o událostech v Křížánku. Tak se 8. června r. 1717 konal na radnici v Sobotce výslech poddaných, kteří

se zúčastnili oné události o pouti před dvěma roky. Výslech vedl hejtman Holan se svým důchodním, purkrabím a písařem. Byli tam povoláni oba lhotečtí kostelníci a tři svědkové: Jakub Přadýnko ze Spařence, Jan Štolovský ze Skuřiny a Mikuláš Jukl z Rakova. Ti po pravdě vyprávěli, jak se celá událost seběhla. Komise doporučila přifaření kostelíka i osadníků do Vlčího Pole a tak do Sobotky, aby se předešlo dalším nepříjemnostem.

3

V panském dvoře na malém pahorku v Milkovicích je veselo. Přijel mladý hrabě Šlik se svým doprovodem. Mělnické víno teče proudem, ne patoky ze starohradské vinice. Fraucimor mladého hraběte zůstal doma. S mladým pánem přijelo jen pár nejlepších kumpánů. Proč vozit dříví do lesa. Správce dvora v Milkovicích sezval na pomoc vlastním sklepnicím ty nejlepší až z Boleslavi. Obsluha musí být opravdu kvalitní. Mladý pán si na to potrpí. Správce nechal porazit deset pěkně vykrmených čuníků, slepice, husy a kachny se nepočítají. Záhubský hajný dodal do Milkovic 5 zastřelených srnců a stovku bažantů. Jde jen o mladého pána. Kdyby přijel sám majitel panství, přišlo by o život daleko větší množství zvířat divokých i domácích.

Po honu v lese Křížánku se konala v Milkovickém dvoře bohatá hostina. Mladý pán pil jen střídmě. Musí navštívit zámek v Dětenicích a chce se také stavit na návštěvě na faře v Libáni. Při cestě do Dětenic se zastavil u památného buku, kde je zarostlý železný kruh. Prý tady měl kdysi Žižka přivázat svého koně, když tady odpočíval. „Hezká povídačka“ pomyslel si Šlik. „Mě spíš zajímá vaz v parku v Jičíněvsi.“ (Pověst vypráví, že tamní krajinu dostala sličná manželka knížete Břetislava – Jitka. Veliké lesy dala vykácet a proměnit v pole. Jen jeden strom – vaz rozkázala ponechat na paměť toho, jak bylo třeba těžkou prací divoký kraj proměnit v úrodná pole. Pro lid, který sem přivedla, založila vesnici Jičíněves. Rodina Šliků věří, že když začne některá

větev schnout, stane se neštěstí.) „Vaz se zelená a tak mám dost času na to, abych si užíval života a popřál otci dobré zdraví a dlouhý život.“

V Dětenicích se mladému pánovi dostalo okázalého přijetí. Otec Šlik je zde uctíván jako štědrý mecenáš a tak si i syn zaslouží největší pocty. Šlikové štědře podporují zdejší sirotčinec.

Teprve večer se mladý pán zapojil se svým doprovodem do bujarého veselí. Na pomoc sklepnicím z Boleslavi vyslal správce ze Starých Hradů několik svých nejhezčích děveček. Ne nadarmo se zdejší osada jmenuje Milkovice. Rozvášnění dvořané mladého pána se předháněli v soutěži, kdo pomiluje nejvíc vesničanek. Holky měly přesné pokyny od správce dvora i od hejtmána ze Starých Hradů jaké jsou jejich úkoly. Vždyť byly štědře obdarovány od mladých kumpánů mladého Šlika a po skončení orgií dostanou zapláceno i od své vrchnosti.

Po dvoudenním řádění byli pánové notně unaveni a milkovický dvůr byl téměř vyjedený. Mladý Šlik poslal svoji družinu domů a sám se zastavil na faře v Libáni. Tam už byl předem ohlášen a tak ho vítal sám dvojí cti hodný pan farář.

„Pochválen buď Ježíš Kristus! Zdravím tě, milý bratře,“ Pozdravil mladý Šlik.

„Až navěky! Nevím ale o tom, že bychom my dva byli bratři, můj pane. Připravil jsem pro Vás malé přivítání.“

Do místnosti vstoupili tři mladí chlapci a jedno děvče. Dívka hrála na flétnu, chlapci zazpívali jednu zbožnou a jednu oslavnou píseň na počest pana hraběte. Mladá a pěkně rostlá kuchařka postavila na stůl

džbán s vínem a košík s medovými koláčky. Hrabě poděkoval za pěkné uvítání, pochválil mladé zpěváčky a se zalíbením si prohlížel farářovu kuchařku. Farář vykázal zpěváčky i kuchařku z místnosti, a když byl s hrabětem o samotě, začal vysvětlovat:

„Nemám otce, vyrůstal jsem v sirotčinci v Milkovicích.“

„Ano, to souhlasí. Víš, kdo přispíval na tvůj pobyt a na studia v Praze?“

„To ví každý. Náš milostivý pan hrabě. Pomáhá tak všem chovancům sirotčince.“

„Pamatuješ si jistě dobře, že o tebe bylo zvlášť dobře pečováno. Měl jsi vlastní chůvu a učitele.“

„Děkuji za to milostivému panu hraběti a děkuji Bohu, že mě obdařil velkou pílí a nadáním. Milostivý pan hrabě u mě objevil tyto vlastnosti a poslal mě na studia do Prahy. Díky Bohu jsem studia úspěšně ukončil a já se mu teď snažím odvděčit tím, že svědomitě vykonávám svůj úřad duchovního pastýře v této farnosti.“

„Dost jsem o tvé mimořádné pílí slyšel. I to, že všechno tvé počínání není Bohu úplně milé. V Milkovicích se po tobě ptaly hlavně půvabné sklepnice. Chyběl jsi nám tam.“

„Jsem poctivý a svědomitý sluha Boží. Všichni ti, kteří o mně šíří takové kleветy se jednou budou smažit v pekle. A Milkovický dvůr navštěvuji pilně jako ostatně všechny dvory, které patří do mé farnosti.“

„Nechme hodnocení tvého mimořádného počínání a vraťme se k našemu bratrství, abychom si na to už konečně mohli připít. Můj otec je velice šetrný a vede si o svých mimořádných výdajích přesné

záznamy. Stál jsi ho opravdu hodně peněz. Jeho zápisy jsou nanejvýš tajné, ale já jsem je objevil a se zájmem prostudoval. Ty jsi tam uveden jako „můj nejmilejší levý syn Ignác.“ Levý neznamená, že jsi neschopný na práci, i když to je asi pravda. Takhle označuje můj otec své levobočky. Jsme tedy opravdu bratři, i když každý z jiného lože. Ničeho se ale neboj. Zůstane to mezi námi a já ti nikdy nebudu škodit.“

„Jsem sluha Boží a jsem vděčný našemu milostivému panu hraběti za to, co pro mě všechno udělal. Z úcty k němu nemůžu věřit vašemu vyprávění. Dotýkáte se cti vašeho vzácného otce.“

„Nechme toho, bratře. Připíjím na zdraví našeho společného pana otce, i když se k němu nechceš znát. Přejme mu pevné zdraví a dlouhý život. Oba máme z jeho vládnutí na našem panství užitek. I ten dlouhý život mu upřímně přeju. Ujímat se našeho panství se mi ještě nechce. A zavolej už konečně svoji krásnou kuchařku, Je škoda, abys tak krásný kvíteček pěstoval ty sám“

A tak bylo na faře veselo a popíjelo se až do rána. Krásný kvíteček v podobě farní kuchařky ale dvojí cti hodný pan farář mladému Šlikovi nepůjčil. Ta si přivedla s sebou neméně půvabnou pomocnici. Bratři a jejich společnice se oddávali panským radovánkám, seč jim síly stačily. Farář se v podnapilosti pochlubil i se znalostí půvabů svých mladých farnic.